

Formanden: Hvis ingen gør Indsigelse, betragter jeg Tingets Samtykke til Forespørgselsens Fremme som givet. (Op- hold). Det er givet.

Den sidste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Lov om Statstilskud til Folkehøjskoler og Landbrugsskoler.

(Lovforslaget findes i Tillæg A. Sp. 3405).

Sagen sattes under Forhandling.

Pedersen - Nyskov: Det Lovforslag, som her foreligger, kan sikkert gøre Regin- gning paa at faa en velvillig Behandling i dette høje Ting. Vi ved meget godt, at ikke alle ser paa Højskolerne med samme Øjne, men Højskolernes Arbejde har haft en saadan Betydning og har baaret saa gode Frugter, at alle nu maa erkende deres Berettigelse. Skønt Loven af 23. Maj 1902 betegnede et stort og betydeligt Frem- skridt, gør Udviklingen, saaledes som den er foregaaet og sikkert fremdeles vil fore- gaa, at denne Lov stadig maa tages frem til Revision, for at den kan følge med Tiden, og jeg vil udtale min Tak til den højtærede Minister for, at han har givet Rigsdagen Lejlighed til paa ny at overveje dette Spørgsmaal.

Lovens første Paragraf indeholder Be- stemmelser om Godkendelse af Skolerne, og her findes en ny Bestemmelse, hvorefter en Skole ved Forstanderskifte paa ny skal godkendes, men i dette Tilfælde af Mini- steren for Kirke- og Undervisningsvæsenet. Jeg kan ikke se, at der kan være noget at indvende mod en saadan Bestemmelse, saa meget mere som Praksis hidtil har været, at en saadan Godkendelse er foretaget. Det er jo dog en Nødvendighed, at det er dygtige og prøvede Skolemænd, der an- tages som Forstandere for saadanne Skoler, og man kan jo ogsaa være nogenlunde overbevist om, at en saadan Godkendelse ikke vil blive nægtet, medmindre der er gode og vægtige Grunde derfor. De Be- tingelser, der stilles for, at en Skole kan blive godkendt og faa Statsunderstøttelse, som ogsaa for, at den kan bevare den Godkendelse, den tidligere har erhvervet, er i Overensstemmelse med det Forslag, der er fremkommet fra Bestyrelsen for de forenede Højskoler og Landbrugsskoler, og er jo en væsentlig Skærpelse af de hidtil

bestaaende Forhold, idet man forlanger et større Antal Aarslever, for at Skolen kan blive godkendt som ogsaa for, at den kan bevare den en Gang erhvervede Godken- delse og Elevunderstøttelse. Da i 1902 den daværende Kultusminister fremsatte det Forslag, som den Gang blev til Lov, fore- sloges der ogsaa betydelige Skærpelser af de tidligere gældende Regler, og allerede den Gang var der her i Rigsdagen nogen Tvivl om, hvorvidt det vilde være rigtigt at gaa til denne Skærpelse, og paa Udval- gets Forslag blev den Bestemmelse indsat, som findes i den nuværende Lovs § 8, hvorefter Skoler, der havde Anerkendelse, ikke før Udløbet af 1904—05 kunde miste denne Anerkendelse paa Grund af, at de ikke opfyldte Fordringerne med Hensyn til Elev- antallet. En tilsvarende Bestemmelse er jo ogsaa bibeholdt i det foreliggende Lovforslags § 7. Jeg tror, at de skærpede Bestemmelser, som er foreslaaet, kan give Anledning til Betænkeligheder, og jeg mener, vi maa nøje overveje, hvorvidt man bør gaa til disse yderligere Skærpelser. Det kan jo ikke nægtes, at en Skole kan have et saa ringe Elevantal, at Statens Bidrag til den enkelte Elevs Undervisning bliver ufor- holdsmæssig stort, naar man sammen- ligner Elevunderstøttelsen og det Statsbi- drag, som Skolen oppebærer. Spørgsmaa- let er her, om man ikke allerede i 1902 netop har sat de rette Grænser. Det maa ogsaa tages i Betragtning, at selv en min- dre Skole for den Egn, hvori den ligger, kan have en overordentlig stor Betydning, og ofte har en Egns Befolkning jo bragt betydelige Ofre for at faa Skolen oprettet, saa jeg tror, man i hele dette Forhold maa handle med stor Varsomhed.

Ogsaa den nye Bestemmelse i § 1, hvorefter man ved Beregning af Aarsle- vernes Tal kun kan medtage dem, der har deltaget i et fuldt Kursus, er en be- tydlig Skærpelse. Det kan jo ofte være, at en Elev ikke kan deltage i den første Maaned af et Kursus eller ved Sygdom har været forhindret i at deltage i det fulde Kursus. Jeg tror, dette er en Bestemmelse, som paa en mindre heldig Maade skærper de Krav, man kan stille. Men alt dette kan jo nærmere overvejes og forhandles med den højtærede Kultus- minister i det Udvalg, som jeg antager, Lovforslaget vil blive henvist til. I § 1 findes der ogsaa en Bestemmelse om, at de Elever, der væsentlig deltager i en til Skolen knyttet Fagafdeling, medregnes ikke, ligesom disse Elever ifølge § 4 heller ikke kan faa Del i den Understøttelse,